

Gaja Kos

Milan Petek Levokov: *Skrivnost Oblačne gore.*

Ljubljana: Družba Piano, 2011.

Če vas ima, da bi začeli na koncu in najprej prebrali spremno besedo (avtorica slednje je Maja Novak), tega raje ne storite – v njej boste namreč naleteli na nekaj ključnih informacij o vsebini in kompoziciji, takšno predznanje pa utegne prispevati k zmanjšanju bralskega užitka. Poleg tega je spremno besedilo v eni začetnih točk nekoliko zavajajoče, saj *Skrivnost Oblačne gore* žanrsko opredeli kot (ne samo, a prevladujoče) znanstvenofantastično; poznavalci in ljubitelji znanstvene fantastike bi bili ob/po branju pač razočarani. Bolj natančna bi bila bržkone opredelitev, da gre za fantastično literaturo z izrazito problemsko naravnanoostjo. A tudi v pričujočem zapisu je treba lepo od začetka.

S kom in čim imamo torej opraviti? S štiričlansko družino, katere relativno povprečen vsakdanjik postavi na glavo huda nesreča mlajšega Nejca. Mama, oče in najstniški oziroma “veliki” brat Rok, knjigožer in teniški navdušenec, ki zgodbo pripoveduje, so na tleh, a oče ne izgubi upanja v rešitev in vse stavi na skrivnost Oblačne gore. Milan Petek Levokov je (povsem v skladu z naslovom) vseskozi skrivnosten, s čimer seveda gradi tudi napetost: na začetku omenja katastrofo, sledijo izrekanje sožalja, nato odhod, za katerega družina potrebuje zavetje noči in “en popravek” itn. Bralčevo pričakovanje še krepi s časovnimi preskoki in ekskurzi (opisi Nejčeve trme, Rokovih teniških iger, reševanja muce Belke ...), kar do neke mere dobro deluje in vsekakor prinaša informacije, ki so relevantne za potek dogajanja, a občasno vendarle postavi na preizkušnjo tudi bralčevo potrpežljivost – kak opis bi se dalo brez škode skrajšati, kako informacijo podati samo enkrat in ne dvakrat ali celo večkrat. A generalno gledano besedilo vendarle dokaj uspešno krmari med napetim in dinamičnim ter razmišljujočim in bolj statičnim.

Razmišljujoči del se dotakne številnih vprašanj, med katerimi so nekatera zanimivejša za najstnike, večina pa je vznemirljivih tako zanje

kot za odrasle; za slehernika pač: občutek krivde, spopadanje z lastno psiho, sprejemanje zmag in porazov, nenehnih selitev in prijateljskih vezi, smrt bližnjega, razlike v mišljenju in obnašanju otrok in odraslih (od kompleksnih do banalnih, a zanimivih: "Ugotovil sem že, da odrasli razumejo pod urejenostjo fine hlače, čevlje in srajco. In da je obleka za gledališče enako primerna za pogrebe. Po drugi strani pa so zguljene hlače in superge povsem v redu zadeva za šolo. Kot da šola ne spada med resne zadeve."). Vse to da lahko bralcu misliti, kakor tudi nekaj eksplisitno nanizanih življenjskih modrosti, ki pa bodo – nekatere – v ušesih zahtevnejšega bralca nemara slišati kot instant filozofija oziroma kot prevelik kliše: "Najdragocenejši pokal je za druge neviden; nosiš ga v sebi, v srcu in mislih ..." Ali: "V življenju človek ne more sprejemati le sreče, tudi bolečina je del življenja."

Opisani, bolj "filozofski" oziroma problemski del romana je pravzaprav enako zanimiv kot "akcijski", katerega srž je oživljanje mrtvih, kar samo po sebi temelji na stari ideji, znani tako iz filmov kot iz knjig; na primer iz *Mačjega pokopališča* Stephena Kinga, česar pa knjiga konec koncev tako ali tako noče skrivati in ne skriva (avtorica spremne besede sicer tudi omenjeno Kingovo delo bere, zanimivo, kot znanstveno fantastiko). Tudi "fantastični del" romana da misliti s številnimi nepojasnenimi oziroma interpretativno odprtimi mesti, ki so tam, da jih bralec poljubno zapolni, v čemer se navsezadnje skriva čar knjige. Zanimiv je tudi epilog oziroma zadnje poglavje, ki postavi pripoved v novo luč oziroma ji doda nove razsežnosti, ampak do njega boste morali priti sami.

Če sem že začela s spremno besedo, lahko z njo še (skoraj) zaključim – medtem ko avtorica zapisa hvali avtorjev "klen, jasen in pregleden slog pisanja", bi si sama po slogovni plati vendarle želela kaj malenkost izrazitejšega in nadpovprečnega. Poleg tega iz najstnikovih ust nekoliko nenavadno, če že ne neprepričljivo, zvenijo na primer: "Če jo najdem, potem bi tudi jaz ne dvomil." Ali ugotovitev oziroma trditev: "Bilo je še veliko več, zagotovo; le mame znajo ob otroku občutiti tisto, česar se z besedami ne da povedati. Enostavno moraš biti mama." Ali izjava: "Ko bom velik, bom raziskovalec, sem se že odločil. Iskal bom zaklade in se boril za pravico, kot moji junaki iz knjig." itn. Ampak to je že dlakocepstvo.

Roman *Skrivnost Oblačne gore* ima torej mestoma nastavke za še kaj več (oziroma manj), zaradi česar bi težko govorila o celovitem ali silovitem presežku, vsebuje pa nekaj manjših v obliki posrečenih mest in prijemov, ki poskrbijo za to, da knjiga (dlje, ko jo beremo, bolj) pritegne.